

Vinculum

SPOLUPRÁCE ČESKÝCH KNĚŽÍ

Řada XXV, č. 1.

Řím o velikonocích 1991

Drazí bratři,

Skoro se mi ulevilo, když jsem zjistil, že poslední číslo Vincula vyšlo ještě v roce 1990. Není to tedy tak zlé, jak mě mé svědomí strašilo. Přesto je to však hodně dlouhá doba. Proč Vám nedošlo Vinculum dříve?

Na vině je jistě má liknavost, ale ta má i své objektivní důvody. Náš "svět" se totiž značně změnil. Otevřela se cesta do vlasti, a tím i možnost styků s církví, která tam žije. Snad všichni už navštívili svou domácí diecézi, mnozí snad dostávají i tamní diecézní oběžníky a čtou pastýřské listy a různá prohlášení domácího episkopátu. Já sám jsem na biskupské konferenci, jejímž jsem členem, prohlásil, že tím, že padly různé zdi, které dělily Evropu, padly i zdi mezi domovem a exilem, takže bychom se měli nyní dívat i na síť naší duchovní služby v cizině jako na část naší jediné české církve. Naše farnost v Mnichově nebo v Sydney by nám, českým biskupům, měla ležet stejně na srdci jako třeba farnost v Berouně nebo v Mikulově, a měli bychom se snažit poslat kněze tam, kde jich je pro Boží království více třeba, bez ohledu na státní hranice. Rovněž třebas exercicie, říkal jsem, kterých my v zahraničí konáme dost značný počet, by mohly být dávány kněžskými z domova, zatímco my z ciziny bychom mohli třeba vypomáhat ve vlasti. Tak se stalo, že třebas P. Špidlík a P. Armbruster (tento poslední z Tokya) dávali a budou dávat exercicie v českých zemích. I P. Kolářek je už zamluvený na Vranov. Já sám byl pozván na exercicie před jáhenským svěcením bohoslovců olomouckého semináře, zatímco v Quartenu dával letos

duchovní obnovu pro naše krajany žijící ve Švýcarsku františkán P. Holota, farář v Pečkách.

Přesto jsme však na toto "admirabile commercium", jak říká vánoční liturgie, zle doplátili. Naši dva dobří františkáni, Otcové Vladimír a Matouš, kteří působili na Dálném západě v Kanadě (Calgary, Edmonton, Vancouver) se vrátili do vlasti. P. Eliáš, zasloužilý apoštol české Austrálie, se stal farářem u sv. Antonína v Praze. Jméno P. Koláře, našeho misionáře v Paříži, naleznete v seznamu redakční rady pražského Katolického týdeníku a v čs. rozhlasu si můžete poslechnout programy jím řízené. V domě u sv. Ignáce v Praze se s ním v těchto dnech setkal i P. Čupr, do nedávna spirituál Nepomucena a spolupracovník P. Koláčka ve Vatikánském rozhlase, který se stal dokonce provinciálem českých jezuitů. P. Birka, který kdysi působil ve švýcarském Lucernu, je nyní farářem ve Všetatech, zatímco benediktin P. Valík změnil český Stuttgart za rajhradský monastýr. A v pražském Břevnově se setkal tamní opat Opasek s kdysi švédským farářem P. Engelhartem, který je nyní převorem zatím neobyvatelných Emaus. Změny nastaly i Nepomucenu. Na místo vicerektora Msgr. Škody, který se vrátil na Slovensko, nastoupil náš kdysi mnichovský farář P. Janoušek, a do Mnichova přišel z Kolína nad Rýnem P. Bárta. I Londýn byl zasažen: P. Lang tam zůstal nyní sám, protože P. Pazderka musí zastupovat v Římě - v Nepomucenu i v radiu - P. Čupra.

Jak vidíte, situace dost neutěšená. Dopisy osiřelých krajanů, kteří mě prosí a zapřisahají, abych na uprázdněná místa poslal jiné kněze, jsou sice potěšujícím přiznáním, že si našich misionářů váží a že jim jsou vděční, ale zároveň i výčitkou, na kterou nejsem s to dát odpověď.

Co tedy dělat? Co jiného, než brát věci s realismem, ale přitom se nevzdávat. Ti, kdo se vrátili, nejeli si do

vlasti odpočívat, nýbrž nabídli své síly tam, kde je budou moci ještě více uplatnit. Střídání je samo o sobě dobré, mělo by však opravdu jít o střídání. A nakonec o to, oč jsem žádal na biskupské konferenci: je-li potřeba kněze víc doma, prosím, ať pracuje tam. Zůstává-li však zcela opuštěnou taková Austrálie (P. Peksa, nejstarší z našich kněží, kteří tam působili, se už také chystá na zasloužený odpočinek ve vlasti), pak to asi není v pořádku. V této věci čekáme především pomoc od našich řeholníků, pro něž je snadnější než pro kněze diecézní najít domov v cizí zemi. Naléhám tedy na ně a budu znovu naléhat i s pomocí P. Eliáše, kterému jeho opuštěné stádečko v Austrálii také leží na srdci, zatím se mi však nepodařilo prorazit. Kdysi byla odpovědnost za naši pastorační v cizině soustředěna na jednom místě; nyní může každý rád ukázat na druhý, že ten má prý víc možností, a jedna diecéze může tu odpovědnost také svalovat na druhou. A tak za ty ovečky, které se ztratí na cizích nivách, budu muset jít do očištnice asi jen já sám...

Přece se však nevzdáváme. V Německu zůstávají hlavní místa obsazena, ve Švýcarsku pracuje P. Šimčík za tři (dej Pán Bůh, aby vydržel!), v Anglii ne zrovna mladý P. Lang také vytrvává, a v Americe připravujeme dokonce novou ofenzívu. Nejen že dále vychází chicagský "Hlas národa" a že v New Yorku máme už zajištěného pomocníka a případného nástupce Otce Vyoralu, můj tamní vikář Msgr. Esterka, se nyní dokonce vzdává své profesorské dráhy v St. Paul Min., aby se cele věnoval našim krajanům, zvláště v Kalifornii. Tato činnost je velmi důležitá i pro udržení fondů kryjících výlohy Nepomucena, které ještě asi delší čas nebude možno udržovat z vlasti. Uznala to i naše biskupská konference, která pro to dala Msgr. Esterkovi zvláštní pověření, nutné zvláště po smrti biskupa Mořkovského, jehož autorita nám bude nyní chybět.

Jak je snad všeobecně známo, Ameriku navštívil i olomouc-

ký Otec arcibiskup Vaňák, zatímco jiní naši Otcové biskupové navštívili různá střediska české duchovní správy v Evropě. Považuji to za velmi užitečné, protože tak poznají na vlastní oči naši práci, její užitečnost i nesnáze, a bude jim pak snadnější vzít na sebe i tu část odpovědnosti, která jim i za krajany v cizině přináleží. Proto jen uvítám, budete-li je zvat. Bude ovšem vhodné mě o jejich návštěvě vždy informovat.

Jak jistě všichni víte, těsně před velikonoce byl jmenován nástupcem Otce kardinála Tomáška na pražském arcibiskupském stolci dosavadní budějovický biskup Miloslav Vlk. Je to šťastná volba, která zřejmě odpovídá přání většiny našeho kléru. Přišla po dlouhé, snad příliš dlouhé době: nový pan nuncius, kterého mimochodem mají doma všichni rádi, zřejmě dlouho rozvažoval, než poslal své nálezy do Říma. Zatím se však po celou tu dobu čekání celá arcidieceze, a snad vůbec celá naše církev za správnou volbu modlila: kéž všechny ty modlitby, podpořené přimluvou našich svatých patronů, vyprosí našemu novému arcipastýři moudrost, rozvahu a sílu duchovní i tělesnou, aby zvládl ty nesnadné problémy, které se navršily na cestě našeho Božího lidu. Patříme k němu i my, proto i naše modlitby provázejí a budou provázet jeho i všechny ostatní naše pastýře, k nimž bude stále patřit i náš drahý a zasloužilý Otec kardinál Tomášek.

My pak zůstaneme navzájem stále spojeni, a jsou-li nyní oka naší pastorační sítě řídicí, budeme se snažit, aby její vazba byla tím pevnější. V síle Ducha svatého, kterého nám nejen přislíbil, nýbrž i denně sděluje vzkříšený Pán. V jeho lásce zůstává s Vámi spojen

Váš

+ Jaroslav Štawala

DO NEBESKÉ VLASTI NÁS PŘEDEŠLI

Těm, kdo jsou členy "Vincula Missarum" byla už oznámena úmrtí těch, za něž se zavázali obětovat mši sv. (dnes k nim přibývá P. Josef Jech, viz níže). Pro přehled však uvádíme jména všech, kteří nás opustili v minulém roce:

24. 3. 1990: Biskup Jan L. MOŘKOVSKÝ, Američan s českým srdcem, který se vždy hrdě hlásil k svému původu (jeho rodiče pocházeli z Moravy) a vždy podporoval všechny naše počiny. Zemřel náhle ve státě Washington v nedožitém osmdesátém roce svého života, byl pohřben ve své bývalé diecézi Houston v Texasu.

29. 3. 1990: Prelát Petr LEKAVÝ, také osmdesátník, rodák z Dolních Bojanovic, kdysi místostarosta brněnský, pak duchovní správce uprchlických táborů, posléze farář v Severní Dakotě. Vystupoval vždy jako bohatýr všech našich podniků a štědrý podporovatel Nepomucena. Zemřel v kněžském domově v Texasu, je pohřben ve své bývalé farnosti Cavalier v Severní Dakotě.

12. 4. 1991: Děkan Jan URBAN, Jihočech ze Skřídla u Českého Krumlova, kdysi děkan v Trhových Svinách, v exilu dlouholetý duchovní správce našich krajanů ve Švábsku, kde je i pohřben. Bylo mu skoro osmaosmdesát.

18. 8. 1990: Dr. Josef ZVĚŘINA. Nežil sice "v exilu", ale přišel umřít jako římský poutník, do vln Tyrhenského moře v Nettunu, ve stínu svatyně sv. Marie Goretti. Je pohřben v Praze na Vyšehradě.

4. 9. 1990: Františkán P. Leo BARABÁŠ. Narodil se ve Vracově 4. 12. 1917, vstoupil v r. 1934 k františkánům a působil pak dlouhá léta v jejich římském ústavu Antonianum, kde i zemřel.

29. 10. 1990: P. Cyril František Rostislav STAVĚL, převor pražského benediktinského opatství emauzského, v němž sice vykonal ještě noviciát, ale do něhož se mohl vrátit až těsně před svou smrtí. My v exilu jsme byli svědky jeho úsilí o zachování a rozmnožení řádové komunity, naposled v Norci, rodišti sv. Benedikta. V naší diaspoře byl znám a ceněn jako duchovní vůdce a exercitátor. Je pohřben na Vyšehradě.

10. 3. 1991: P. Josef JECH, první český duchovní správce ve Frankfurtu. Původem z Kyjova, vstoupil k premonstrátům, později však se dal inkardinovat do litoměřické diecéze. Když jsme zakládali duchovní správu ve Frankfurtu, přihlásil se k této službě, později farářoval v diecézi Špýr. Už v minulém čísle Vincula byla zmínka o jeho srdeční slabosti, které pak, po delším léčení a rekonvalescenci, nakonec podlehl. 14. března ho v jeho poslední farnosti Bossweiler pohřbil špýrský světící biskup za účasti našich spolubratří Holase, Krchňáka, Valouška a Kyjovana Daňka. V dubnu by se byl dožil 70 let.

Z NAŠÍ DIASPORY

Tak se kdysi jmenovala rubrika, v níž byly zaznamenány nedjdůležitější události našeho společenství. Když jsem listoval v kalendáři, zjistil jsem, že se i zde hranice posunuly. Jednak se tam až příliš často vyskytují místa ve vlasti, zvláště ta, která hostila biskupské konference (Bratislava, Brno a pak zvláště Praha-Velehrad-Bratislava při návštěvě Svatého otce), pak jsou tam zaznamenány obvyklé pouti do Einsiedeln a Ellwangen (v Ellwangen pak i naše kněžské setkání), Londýn, a pak dobrodružná cesta za krajany do Rumunska, která byla už popsána na jiném místě. Pana děkana Václava Maška, který je skutečně obdivuhodným apošto-

lem našich tamních krajanů, přijmeme také do naší rodiny Vinkulistů.

Jinak docházejí žádosti, podepsané někdy až překvapivým počtem našich osiřelých farníků, kteří prosí o českého kněze. Nejen z Austrálie a Francie, dokonce i ze Švédska, kde ztrácejí ve Västerazu dobrého Otce jezuitu Benčíka, původem z Jugoslaviie, který byl odvolán do Německa.

25. dubna bude v Římě zvláštní audience pro české a slovenské poutníky, kteří přijedou oplatit Svatému otci jeho návštěvu vykonanou před rokem. Budou na ní asi i skoro všichni naši biskupové, dokonce i budějovický, protože pražským arcibiskupem se všemi právy se stane až intronizací, k níž dojde, zdá se, až koncem května, snad v předvečer poslední květnové neděle, kdy se bude konat i naše pouť k Panně Marii v Einsiedeln, a kdy ve svatopetrské bazilice v Římě vysvětlí Svatý otec na kněze dva jáhny nepomucenské (Jana Lachmana a Zdeňka Mareše) a další dva jáhny z olomouckého semináře.

STŘEDISKO VELEHRAD

konalo, jak známo, svou výroční schůzi v létě v Brixenu. Zasedala tam i Křesťanská akademie, která zvolila za nového předsedu preláta Vrání. Vzali jsme na vědomí, že i tato činnost bude nyní omezena. Knihy se budou vydávat ve vlasti, i finanční pomoc půjde přímo tam, nám zbývají jen naše dva domy, které svou činnost naopak zvyšují. V Poutním domě v Římě zůstali sice naši věrní salesiáni Hrubý a Dittrich, podařilo se tam však dostat i další dvě sestry. Dům slouží nyní skoro výhradně českým

poutníkům, které tam vozí autobusy vysílané většinou Českou Charitou.

Dům v jihotyrolském Svatém Martinu pracuje také naplno, bude však potřebovat, právě vzhledem k novým úkolům, i menší přestavbu části, kde je ubytován personál. V létě jsme v kapli posvětili obraz svaté Anežky, vhodné harmonizující s obrazy ostatních našich svatých patronů, vytvořených stejným umělcem.

Naše jubilea

Písař Vincula se předem omlouvá za neúplnost této rubriky. Z jeho záznamů se zdá, že v posledních měsících se dožili:

50 let řeholního života P. Šimon Zuzka O.F.M.

40 let kněžství Otcové Benáček, Krchňák, Michalčík, Motal, Rýpar, Štaud, pak Ovečka S.J., Přerovský S.D.B. a Vyoral S.D.B., Jeřábek, Vrána, Žák, a pak nyní na jaře Kandler.

25 let kněžství Monsignoři Kučera a Laštovica

20 let kněžství páteři Kunert S.J. a Stan. Liška CSsR.

Všem i těm mnohým, o jejichž jubileu jsme se nedozvěděli, z celého srdce blahopřejeme a vyprošujeme další Boží pomoc.

Kéž Duch svatý, kterého nám sdílí vzkříšený Pán, obnoví tvář země v nás i kolem nás!